

Thalész tétele

MIRE HASZNÁLHATJUK A THALÉSZ-TÉTELT?

1. feladat

Egy $r=3$ cm sugarú körhöz egy külső P pontból érintőt szerkesztünk, ahol az OP szakasz – a kör O középpontjának és a P pontnak a távolsága – 8 cm.

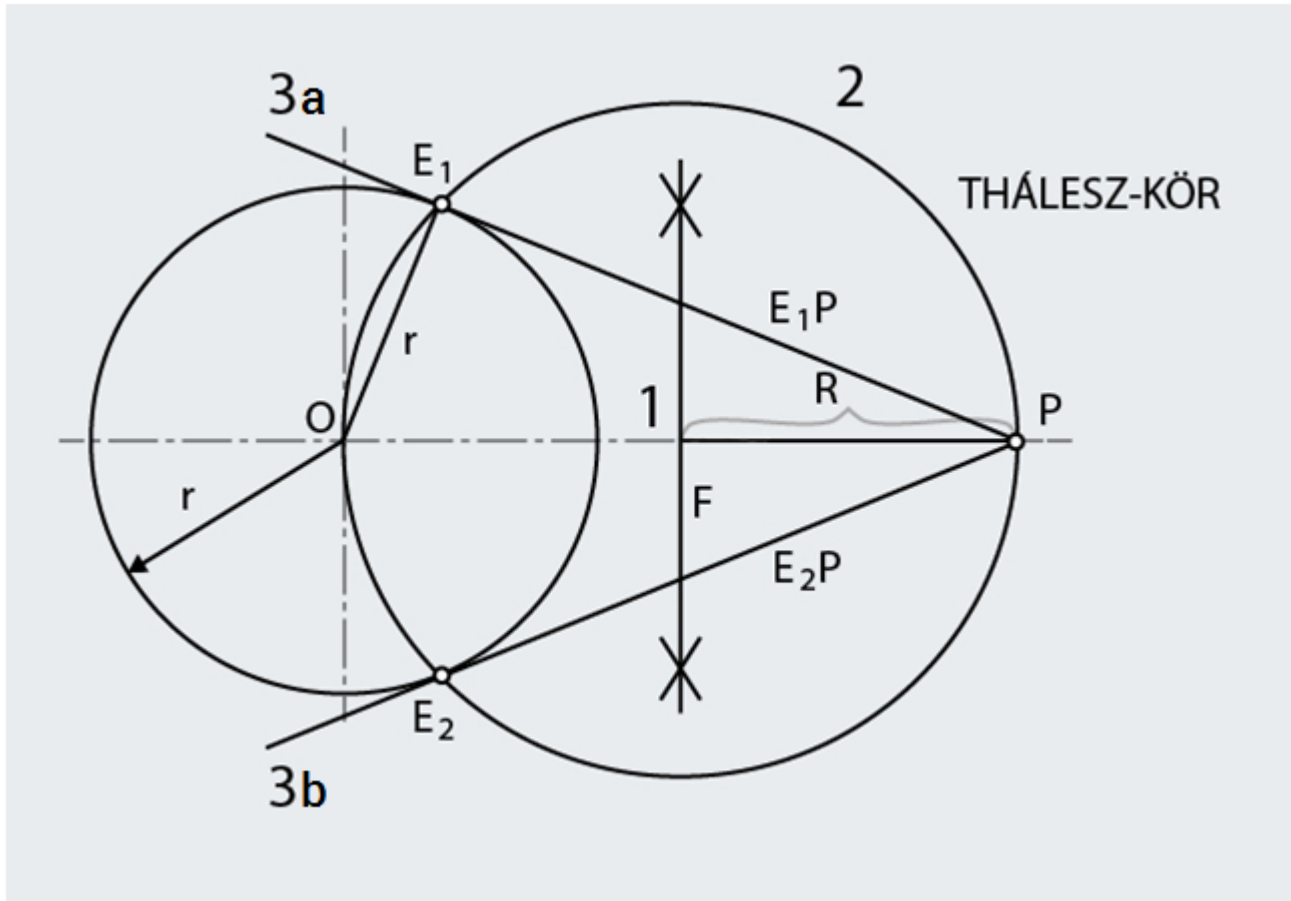
Megoldás:

A szerkesztés menete:

0. Vegyük fel a megadott adatokkal az O középpontú kört és a P pontot!
1. Kössük össze az O pontot a P ponttal, majd szerkesszük meg OP felezőpontját, F -et!
2. $OF=R$ távolsággal rajzoljunk kört OP szakasz köré F középpontból!
Ez lesz a Thalész-kör.
Ahol a **Thalész-kör** metszi a 3 cm sugarú kört, azok lesznek az érintési pontok E_1 és E_2 .
3. Kössük össze a P pontot az E_1 és E_2 pontokkal! Ekkor kapjuk meg a megszerkesztendő érintőket.

Szerkesztés (Az ábra mutatja a szerkesztés lépéseit.):

2. feladat

Egy 5 cm és egy 3 cm hosszúságú szakasz mértani közepét szerkesztjük meg.

Megoldás:

A szakaszok:

$$p=5 \text{ cm és } q=3 \text{ cm}$$

A mértani közép:

$$G_{(a; b)} = \sqrt{a \cdot b}$$

ahol, $a \geq 0$ és $b \geq 0$

Másképpen:

$$m = G_{(p; q)} = \sqrt{p \cdot q}$$

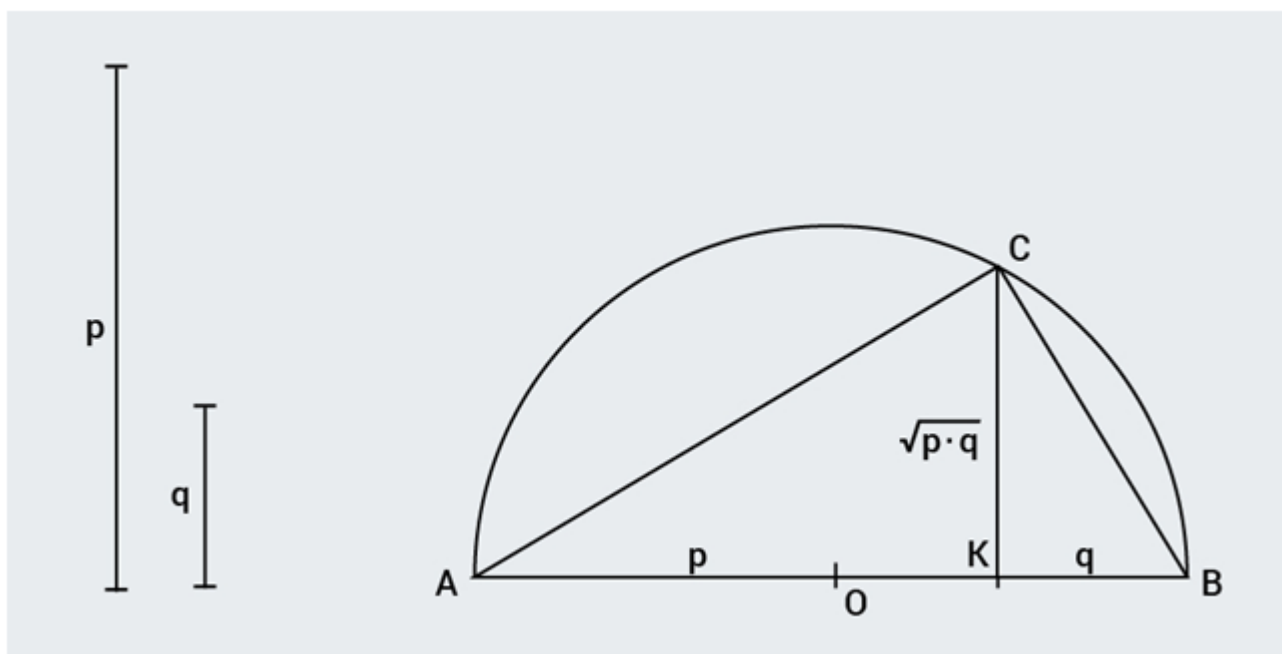
Szerkesztve ez egy derékszögű háromszög átfogóhoz tartozó magassága $m = G_{(p; q)} = \sqrt{p \cdot q}$, amelyet a **Thalész-kör** segítségével szerkeszthetünk meg.

A szerkesztés menete:

1. Mérjük fel egymás után a **p** és **q** szakaszokat egy egyenes mentén!
($p+q=AB$)
2. Szerkesszünk **AB** szakasz köré kört **O** (**AB** szakaszfelező középpontja) középponttal!
3. A **p** és **q** szakaszok találkozásánál (**K** pont) állítsunk merőleges egyenest, ami kimetszi a **C** pontot a körívből!
4. A **p** és **q** szakaszok közös pontja **K** és a **C** pont távolsága lesz a keresett szakasz (**p** és **q** szakaszok mértani közepe: $\sqrt{p \cdot q}$).

Szerkesztés:

Mivel $p=5$ cm és $q=3$ cm, ezért

$$\sqrt{p \cdot q} = \sqrt{5 \cdot 3} = \sqrt{15}$$

$$\sqrt{p \cdot q} \approx 3,87 \text{ cm}$$

3. feladat

Egy $\sqrt{11}$ cm hosszúságú szakaszt szerkesztünk.

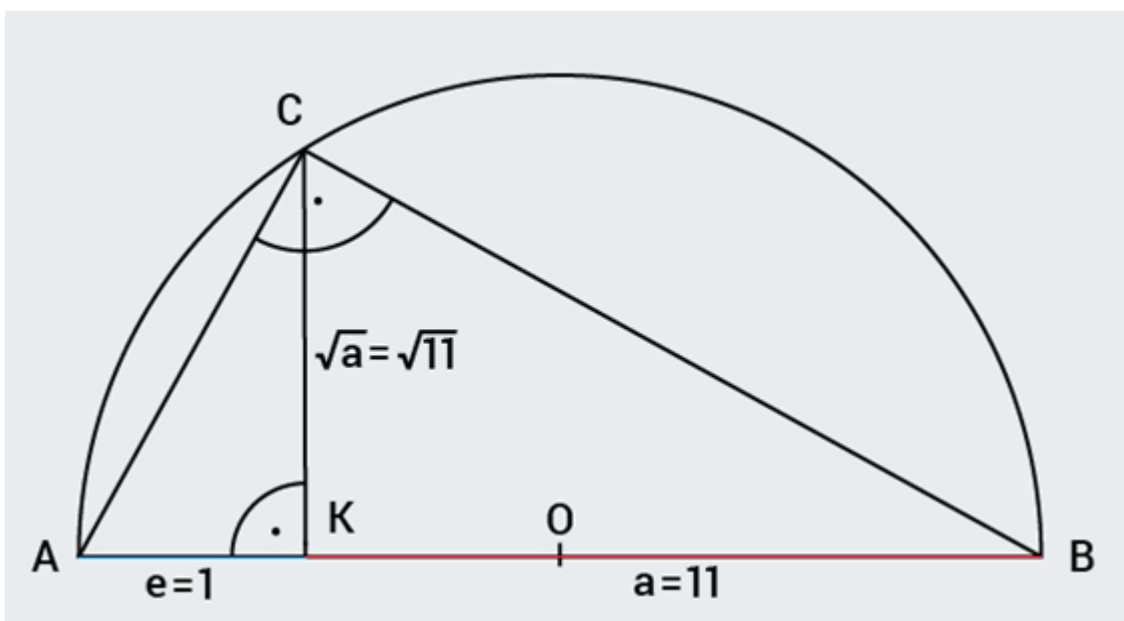
Megoldás:

A szerkesztés menete:

A szerkesztés menete a 2. feladat szerkesztésével azonos, azzal az eltéréssel, hogy itt a szakaszok hossza: $e=1$ cm és $a=11$ cm, mivel

$$\sqrt{a} = \sqrt{11} = \sqrt{e \cdot a} = \sqrt{1 \cdot 11}.$$

Szerkesztés:

Mivel $a=11$ cm és $e=1$ cm, ezért

$$\sqrt{a} = \sqrt{a \cdot e} = \sqrt{11 \cdot 1} = \sqrt{11} \approx 3,3 \text{ cm}.$$